

Ilona SLABOVÁ

Partnerské vztahy v raném novověku ve světle knih svědomí

Bakalářská práce Historického ústavu Filozofické fakulty Jihočeské univerzity, České Budějovice 2006, 78 s.

Posudek vedoucího bakalářské práce

Bakalářská práce se snaží představit partnerské vztahy v raném novověku. Lze ji chápat jako příspěvek v genderově pojímaným výzkumům k ranému novověku, stranou nezůstává ani pokus popsat rituálovou praxi spojenou se sňatkem a manželstvím.

Hlavním pramenným východiskem práce byla kniha svědomí dolní konsistoře z let 1607 až 1609, která nabízí pohled do zákulisí předmanželských a manželských sporů a nepřímo odhaluje očekávané role ženy a muže ve společnosti i závazný průběh kroků, které vedly k uzavření manželství. Práce se opírá i o vydané prameny, zejména o právní normy, které manželské soužití upravovaly.

Bakalářská práce je rozdělena do pěti kapitol. V úvodu Slabová charakterizovala pramennou základnu, se kterou pracovala, a dokázala zasadit svou práci do dosavadního bádání. Oceňuji, že vedle solidního přehledu o domácí literatuře se nevyhýbala i některým zahraničním pracím. Další dvě kapitoly – založené zejména na práci s literaturou – představily instituci manželství v raném novověku. Ilona Slabová se postupně věnovala ukotvení a vývoji názorů na manželství v církevním učení i v zemském a městském právu, rolím muže a ženy v tomto svazku a posloupnosti kroků, které vedly k jeho uzavření (výběr partnera, dvoření, zasnuby, svatební rituál). Myslím, že v těchto kapitolách Ilona Slabová prokázala schopnost pracovat s dosavadními výsledky bádání a využít je pro svůj výzkum.

Čtvrtá kapitola popisuje soudní proces v raném novověku a snaží se tak vytvořit rámec k projednávaným sporům před konsistoří. Následující kapitola poté přináší rozbor použité knihy svědomí z hlediska obsahu, struktury zápisu svědeckých výpovědí, profese, pohlaví a teritoriálního původu autorů svědectví. Regestová edice všech 29 projednávaných případů je součástí přílohy bakalářské práce.

Stěžejní pátá kapitola se poté zabývá partnerstvím ve světle analyzované knihy svědomí. Ilona Slabová se postupně věnovala a pečlivě dokumentovala rituálu seznamování mladých lidí, hlediskům, která ovlivňovala výběr partnera, dvoření a zasnubnímu rituálu či zasnubním darům. Další pozornost byla poté věnována konfliktům, které se mohly mezi partnery objevit, a to v zásadě ve dvou rovinách. V té první šlo o porušení manželské slibu, v druhé potom o neshody mezi manželi. Zde Slabová došla k závěru, že nejčastějšími manžel-

ské spory, kvůli kterým se lidé ocitli v letech 1607 až 1609 před konsistorním soudem, se týkaly cizoložství, nemanželských dětí či domácího násilí. I zde oceňuji, že Slabová nezůstala u pouhého popisu sporů, ale snažila se v nich odhalit očekávané genderové role obou partnerů.

Předložená bakalářská práce naznačila, jak využít knih svědomí k poznání partnerských vztahů v raném novověku. Autorka prokázala schopnost pracovat s historickými prameny a klást jim otázky. Po formální stránce se práce nevyznačuje přestupky proti historickému řemeslu, a proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji ohodnotit stupněm **v ý b o r n ě**.

České Budějovice 30. srpna 2006

PhDr. Pavel Král, Ph.D., v. r.